

PODPORA UDRŽATEĽNEJ MOBILITY – ZÁKON O VEREJNEJ OSOBNEJ DOPRAVE

Mgr. Michal Hladký

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Odbor stratégie dopravy

Oddelenie integrovanej osobnej, intermodálnej
nákladnej a nemotorovej dopravy

michal.hladky@mindop.sk; 02/594 94 267

Úvod – zdôvodnenie potreby verejnej politiky

- udržateľná doprava – kľúčová oblasť **Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj**
- táto oblasť obsiahnutá v dôležitých strategických a koncepčných dokumentoch: **Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Verejná osobná doprava 2030, aktuálne Programové vyhlásenie vlády SR**
- podpora udržateľnej mobility (verejnej osobnej dopravy) – významný spoločenský význam z hľadiska:
 - A) **verejnej služby** poskytovanej všetkým občanom (ekologická alternatíva voči individuálnej automobilovej doprave - IAD)
 - B) **sociálnej služby** (znevýhodnené skupiny obyvateľov; v užšom zmysle prístup k doprave pre osoby bez možnosti využívať individuálnu dopravu)
- benefity verejnej osobnej dopravy (VOD) – možno identifikovať z hľadiska:
 - A) ekologického (nižšie emisie ako IAD, potreba dostatočných prepravných prúdov)
 - B) sociálneho (možnosť pre občanov dochádzať do zamestnania, škôl, zdravotných zariadení, úradov a pod. za prijateľnú cenu)
 - C) regionálneho (prostredníctvom zabezpečenia dostupnosti príspevkov k rovnomernému regionálnemu rozvoju a zabráneniu vysídľovania vidieckych oblastí)
 - D) priestorového (menšia náročnosť na priestor – parkovanie v porovnaní s IAD, predovšetkým v centrách miest)
 - E) bezpečnostného (menšia nehodovosť ako IAD; najbezpečnejší druh – koľajová doprava)

Účel verejnej politiky

- v súčasnosti slabšia koordinácia medzi jednotlivým druhmi VOD; legislatívna „roztrieštenosť“ (autobusová doprava – Zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov; železničná, električková a trolejbusová doprava – Zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov)
- rôzni objednávateľia dopravných služieb vo verejnom záujme:
 - **štát** - Ministerstvo dopravy a výstavby SR – železničná doprava
 - **vyššie územné celky** – prímestská autobusová doprava
 - **mestá** – mestská hromadná doprava (mestská autobusová doprava, električková a trolejbusová doprava)
- nesúlad v dopravnom systéme najmä v prepojení medzi jednotlivými módmi dopravy – nižšia konkurencieschopnosť a efektívnosť VOD
- v dôsledku slabšej koordinácie medzi objednávateľmi riziko nedostatočného zabezpečenia dopravnej obslužnosti územia; prípadne naopak existencia súbehov železničnej a autobusovej dopravy na rovnakej trase v rovnakom čase (neefektívne vynakladanie verejných prostriedkov)
- dlhodobý pokles podielu VOD na celkovej delbe prepravnej práce; v súčasnosti znásobený dôsledkami pandémie Covid-19 (v súčasnosti cca. 27 %, cieľ podľa Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030: 30 % v roku 2030)

Cieľ a proces tvorby verejnej politiky

- **cieľ:** kvalitnejšia VOD pre cestujúcich; zabezpečenie lepšej koordinácie (zjednodušenie tarifných a prepravných podmienok – jeden cestovný doklad na viaceré druhy dopravy v rámci regiónu) pri objednávaní služieb vo verejnom záujme v cestnej doprave (Zákon č. 56/2012 Z. z.), doprave na dráhach (Zákon č. 514/2009 Z. z.) a príp. aj verejnej osobnej lodnej doprave (Zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe); zabezpečenie cestovania a prístupu na zastávky, nastupovanie a vystupovanie aj pre znevýhodnené skupiny obyvateľov (seniori, ZŤP, rodiny s deťmi a pod.)
- **proces tvorby verejnej politiky:**
 - leto 2020 – zaslaný dotazník členom pracovnej skupiny k harmonizácii verejnej osobnej dopravy (zástupcovia objednávateľov – ZMOS, SK 8, ÚMS; dopravcov, koordinátorov integrovaných dopravných systémov, odborových zväzov, zamestnávateľov, mimovládnych expertných organizácií v oblasti dopravy)
 - vyhodnotenie prvotných podnetov, spracovanie východiskového konceptu návrhu zákona a zaslanie na pripomienkovanie členom pracovnej skupiny na jar 2021 (ešte otvorená „politická“ otázka del'by kompetencií medzi objednávateľmi v rámci jednotlivých scenárov vzniku koordinačného orgánu vo VOD resp. pri vzniku Národnej dopravnej agentúry)
 - plánované prerokovanie v pracovnej skupine, zapojenie zástupcov cestujúcej verejnosti (znevýhodnených skupín obyvateľov), príprava paragrafového znenia
 - predpokladané predloženie návrhu zákona do MPK – leto 2022
 - v súlade s míľnikom Plánu obnovy a odolnosti: schválenie zákona do 31.12.2022

Záver

- zapojenie MDV SR s projektom prípravy návrhu zákona o VOD do pilotnej schémy a serie školení Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (Budovanie kapacít pre participatívnu tvorbu verejných politík v prostredí ústredných orgánov štátnej správy)
- dôležitosť zavádzania participatívnych princípov do tvorby verejných politík
- umožnenie zapojenia špecialistov a odborníkov z rôznych oblastí do prípravy návrhov a riešení reflektujúcich na moderné trendy a potreby v podpore udržateľnej mobility
- možnosť transferu dobrých príkladov z praxe z verejnej správy, mimovládneho, súkromného sektora, aj zo zahraničia
- v súčasnosti príprava vstupnej správy k participatívnej tvorbe verejnej politiky (Zákon o verejnej osobnej doprave)

Ďakujem za pozornosť.